
May 28, 2021

PITANJE:

Narodni poslanik Jelena Trivić, Klub poslanika PDP, postavila je na Petnaestoj sjednici, održanoj 27. aprila 2021. godine

POSLANIČKO PITANJE

MINISTARSTVU RADA I BORAČKO - INVALIDSKE ZAŠTITE

Da li Ministarstvo razmišlja o izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju u dijelu koji se odnosi na pravo na porodičnu penziju u vanbračnoj zajednici?

Pitanje postavljam iz razloga jer u praksi se javljaju problemi neujednačenosti bračne i vanbračne zajednice, odnosno problem ostvarivanja prava na porodičnu penziju iz vanbračne zajednice.

Porodičnim zakonom Republike Srpske u članu 12. se predviđa potpuna izjednačenost bračne i vanbračne zajednice, a u slučaju sticanja prava na porodičnu penziju iz vanbračne zajednice po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju može samo da se stekne ako je pravosnažnom sudskom presudom dosuđeno pravo na izdržavanje.

Mislim da je ovakva odredba Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju diskriminatorna jer vanbračna zajednica po svemu funkcioniše kao bračna i nema nikakve potrebe za vođenjem sudskog postupka kojim bi se utvrdilo pravo na izdržavanje.

Poslaničko pitanje postavljam u ime nekoliko građana koji su mi ukazali na njihov problem.

ODGOVOR:

Broj: 16-04/4-011-12/21

Banja Luka, 05.05.2021. godine

NARODNA SKUPŠTINA

REPUBLIKE SRPSKE

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje

Narodni poslanik Jelena Trivić, Klub poslanika PDP, postavila je na Petnaestoj sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, održanoj 27. aprila 2021. godine, sljedeće poslaničko pitanje:

„Da li Ministarstvo razmišlja o izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju u dijelu koji se odnosi na pravo na porodičnu penziju u vanbračnoj zajednici?

Pitanje postavljam iz razloga jer u praksi se javljaju problemi neujednačenosti bračne i vanbračne zajednice, odnosno problem ostvarivanja prava na porodičnu penziju iz vanbračne zajednice.

Porodičnim zakonom Republike Srpske u članu 12. se predviđa potpuna izjednačenost bračne i vanbračne zajednice, a u slučaju sticanja prava na porodičnu penziju iz vanbračne zajednice po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju može samo da se stekne ako je pravosnažnom sudskom presudom dosuđeno pravo na izdržavanje.

Mislim da je ovakva odredba Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju diskriminatorna jer vanbračna zajednica po svemu funkcioniše kao bračna i nema nikakve potrebe za vođenjem sudskog postupka kojim bi se utvrdilo pravo na izdržavanje.

Poslaničko pitanje postavljam u ime nekoliko građana koji su mi ukazali na njihov problem.“

U skladu sa članom 80. Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 123/18), kao i članom 245. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20), dajemo sljedeći

O D G O V O R

Članom 70. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 134/11, 82/13 i 103/15), propisano je da se članovima porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije smatraju:

- a) bračni supružnik (udovica odnosno udovac),
- b) razvedeni bračni supružnik ili vanbračni supružnik, ako mu je pravosnažnom presudom suda dosuđeno pravo na izdržavanje,
- v) dijete, rođeno u braku ili van braka, usvojeno ili pastorak,
- g) dijete bez oba roditelja ili dijete kome su oba roditelja potpuno i trajno nesposobni za privređivanje, koje je osiguranik ili korisnik penzije izdržavao do svoje smrti, i
- d) roditelj (otac i majka, očuh i maćeha, usvojlac) koje je osiguranik ili korisnik penzije izdržavao do svoje smrti.

Članom 12. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 54/02, 41/08 i 63/14), propisano je da je zajednica života žene i muškarca koja nije pravno uređena na način propisan zakonom (vanbračna zajednica) izjednačena sa bračnom zajednicom u pogledu prava na međusobno izdržavanje i drugih imovinsko-pravnih odnosa, pod uslovima i na način propisan tim zakonom. Prema tome, ovakvom formulacijom precizirano je da su bračna i vanbračna zajednica izjednačene u pogledu prava na međusobno izdržavanje i drugih imovinsko-pravnih odnosa. Penzija je pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja, koje se ostvaruje pod uslovima i na način propisan Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, i ne može se uključiti u oblast „imovinsko-pravnih odnosa“. To znači da se ne može konstatovati da postoji neusklađenost Porodičnog zakona i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Navedenom formulacijom člana 70. tačka b) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, vanbračni supružnik je izjednačen sa razvedenim bračnim supružnikom, što znači da u slučaju prestanka bračne ili vanbračne zajednice, pravo na porodičnu penziju može da ostvari samo bračni ili vanbračni supružnik kome je pravosnažnom presudom dosuđeno pravo na izdržavanje.

Takođe, treba imati u vidu činjenicu, da je po prijedlogu za utvrđivanje neustavnosti člana 70. tačka a) i člana 71. stav 1. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji je podnijela Republička organizacija porodica zarobljenih i poginulih boraca i nestalih civila Republike Srpske,

Ustavni sud Republike Srpske Odlukom broj: U-22/13 od 19. marta 2014. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 25/14), odbio prijedlog za utvrđivanje neustavnosti navedenih odredaba Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. U obrazloženju Odluke, Ustavni sud, između ostalog, navodi:

„Ocjenjujući ustavnost osporenih odredbi člana 70. tačka a) i člana 71. stav 1. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, Sud je imao u vidu i odredbe člana 69, člana 70. t. b), v), g) i d), člana 71. stav 1. tačka v), st.7. i 9, kao i člana 73. istog zakona, kojim je propisano da pravo na porodičnu penziju imaju članovi porodice umrlog osiguranika koji je na dan smrti ispunjavao uslove za invalidsku penziju i članovi porodice umrlog korisnika starosne penzije, određen krug lica koji se u smislu ovog zakona smatraju članovima porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije, kao i uslovi pod kojim udovica ima pravo na porodičnu penziju, te predviđeno da pravo na porodičnu penziju, pod uslovima iz čl. 71. i 72. ovog zakona, ima i supružnik iz razvedenog braka ili vanbračne zajednice, ako mu je pravosnažnom sudskom presudom dosuđeno pravo na izdržavanje.

Na osnovu navedenog, Sud je ocijenio da je zakonodavac, saglasno citiranom ustavnom ovlašćenju da uredi sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti, a u okviru toga i sistem penzijskog i invalidskog osiguranja, propisao uslove i način ostvarivanja prava i obaveza po osnovu ovog osiguranja, među kojim je i pravo na porodičnu penziju. Dakle, zakonom je određen krug lica koji imaju pravo na porodičnu penziju i pod kojim uslovima, odnosno lica koja imaju status člana porodice umrlog osiguranika ili korisnika penzije, među kojim su, pored ostalih, vanbračni supružnik, ako mu je pravosnažnom presudom suda dosuđeno pravo na izdržavanje, kao i dijete rođeno u braku ili van braka, usvojeno ili pastinak, kao i starosna granica do koje udovica ima pravo na porodičnu penziju ako je poslije smrti supruga ostalo jedno ili više djece koja imaju pravo na porodičnu penziju, a ona obavlja roditeljske dužnosti prema toj djeci, kao i da udovica koja do smrti supruga nije navršila 50, ali je imala navršenih 45 godina života ima pravo na porodičnu penziju kad navrš 50 godina života, i kad je dijete osiguranika, odnosno korisnika penzije rođeno nakon njegove smrti. Na osnovu navedenog, Sud je ocijenio da je propisivanje kao osporenim odredbama člana 70. tačka a) i člana 71. stav 1. tačka a) Zakona zasnovano na ustavnom ovlašćenju iz člana 36. st. 1. i 6, člana 49. st. 1. i 2. Ustava i tačke 12. Amandmana XXXII na Ustav Republike Srpske. Prilikom ove ocjene Sud je imao u vidu da Ustav ne utvrđuje na neposredan način određena prava po osnovu penzijskog osiguranja, već daje ovlašćenje zakonodavcu da u cjelini uredi način ostvarivanja prava na porodičnu penziju članova porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije, poštujući pritom ograničenja koja pred njega postavlja Ustav, a posebno ona kojim se štite opšta ustavna dobra i vrijednosti, kao što su, između ostalih, jednakost i ravnopravnost građana, porodica, majka i dijete. Način na koji će ova pitanja biti uređena odraz je cjelishodne procjene zakonodavca u uređivanju penzijskog i invalidskog osiguranja, a ocjena opravdanosti i cjelishodnosti zakonskog rješenja, prema članu 115. Ustava, nije u nadležnosti ovog suda. Isto tako, Sud je ocijenio da osporenim propisivanjem nije došlo do povrede načela jednakosti i ravnopravnosti iz člana 10. Ustava, kako to tvrdi podnosilac prijedloga, budući da se osporene zakonske odredbe odnose jednako, pod istim uslovima, na sva lica koja se nalaze u istoj pravnoj situaciji propisanoj ovim odredbama. Naime, ustavni princip jednakost i ravnopravnost građana iz člana 10. Ustava, ne podrazumijeva jednakost građana u apsolutnom smislu te riječi, već izjednačenost u pravima i slobodama onih građana koji se, sa aspekta udovoljavanja određenim istim kriterijumima, mogu svrstati u zajedničku kategoriju, a koji se, pri tom, nalaze u istim pravnim situacijama.“

S obzirom na izneseno, može se konstatovati da ne postoji neusklađenost Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju sa Porodičnim zakonom i da sporne odredbe nisu diskriminirajuće, te da to ne može biti osnov za eventualnu izmjenu Zakona.

S poštovanjem,

M I N I S T A R

Duško

Milunović

27.04.2021

Ime poslanika:

- [Jelena Trivić](#) [1]

Saziv: 10

Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

Generalni sekretar

Telefon: +387 51 338-104
Faks: +387 51 301-087

- [Narodna skupština](#)
 - [O Narodnoj skupštini](#)
 - [Sjednice](#)
 - [Obilježja RS](#)
 - [Sazivi](#)
 - [Kodeks](#)
 - [Poslovnik](#)
 - [Poslanička pitanja i odgovori](#)
 - [Služba NS RS](#)
- [Akti](#)

Adresa

Trg jasenovačkih žrtava 1
78 000 Banja Luka

- [Ustav](#)
- [Usvojeni zakoni](#)
- [Zakoni u proceduri](#)
- [Odluke](#)
- [Zaključci](#)
- [Budžet](#)
- [Ostali akti](#)
- [Zakonodavni postupak](#)
- [Stručna rasprava](#)
- [Aktivnosti](#)
 - [Aktivnosti predsjednika](#)
 - [EU aktivnosti](#)
 - [Aktivnosti radnih tijela](#)
 - [Aktivnosti službe](#)
 - [Međunarodna saradnja](#)
 - [Kalendar aktivnosti](#)
 - [Kalendar rada](#)
- [Galerija](#)
 - [Arhiva audio i video zapisa](#)
 - [Foto galerija](#)
 - [360 Pregled](#)
- [Linkovi](#)

Source

URL:<https://www.narodnaskupstinars.net/?q=la/narodna-skupstina/poslanicka-pitanja-i-odgovori/narodni-poslanik-jelena-trivi%C4%87-ministarstvu-rada-i-bora%C4%8Dko-invalidske-za%C5%A1tite>

Links

[1] <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=la/%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0/jelena-trivi%C4%87>